

Moderne tijd

15 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Van Eck suggereert dat het voorstel voor uitbreiding van het kiesrecht voortkomt uit vrees voor de opkomst van de socialisten / uit vrees voor de 'vierde stand' / uit bezorgdheid over de sociale kwestie 1
- de Industriële Revolutie / de beginnende industrialisatie 1
- Van Eck stelt (hoge) eisen aan het kiesrecht en zet zich dus af tegen het algemeen kiesrecht (dat de radicale verlichte denkers wilden) 1

16 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat:

- steun voor de Franse koloniale ambitie vanuit Duitsland opmerkelijk is vanwege de grote Frans-Duitse vijandschap (sinds de oorlog van 1870-1871) 1
- maar paste bij Bismarcks buitenlandse politiek op dat moment, omdat deze erop gericht was Duitsland buiten een oorlog te houden door de concurrentie tussen Frankrijk en Groot-Brittannië te bevorderen / door de aandacht van Frankrijk te richten op gebieden buiten Europa / door via allianties het machtsevenwicht in stand te houden 1

17 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- In de tekening geeft de tekenaar de mening weer dat nieuwe investeringen in de marine in Duitsland en Groot-Brittannië zullen leiden tot een wapenwedloop (met een fatale afloop) 1
- wat hij laat zien door (twee van de volgende): 2
 - de wenkende figuur van de dood
 - de slagschepen als raceauto's
 - het racen over de lopen van kanonnen
 - de twee roekeloze bestuurders
 - het dreigende losse einde van de weg
- Deze mening past bij de antimilitaristische / anti-imperialistische / anti-nationalistische opvattingen van de socialisten van *Der Ware Jacob* 1

Opmerking

Alleen als de mening in de tekening juist wordt weergegeven, worden scorepunten toegekend aan daarbij passende verwijzingen naar de prent.

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 3</p> <p>Kern van een juist antwoord is: Wilhelm II doelt op (de twee volgende gebeurtenissen uit oktober-november 1918):</p> <ul style="list-style-type: none"> • het uitbreken van revolutie in Duitsland zelf 1 • het uitroepen van de republiek door de Duitse sociaaldemocraten / de wijze waarop hijzelf werd afgezet (als keizer en legerleider) 1 • Wilhelm II geeft hiermee een visie op de afloop van de Eerste Wereldoorlog vanuit het perspectief van de oude elite, want hij kan niet accepteren dat Duitsland verslagen is aan het front / want hij gaat uit van verraad aan het thuisfront / want hij gaat uit van verraad door de Duitse socialisten / sociaaldemocraten (de dolkstootlegende) 1 	
19	<p>maximumscore 3</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Sovjet-Unie werd door de andere leden van de Volkenbond niet erkend omdat het land communistisch / antikapitalistisch was / streefde naar een wereldrevolutie / als een bedreiging werd gezien 1 • De machtsovername van de nazi's in Duitsland vormde een bedreiging waartegen samenwerking met de Sovjet-Unie (binnen de Volkenbond) mogelijk tegenwicht kon bieden 1 • In 1939 dekte de Sovjet-Unie (door het sluiten van een non-agressiepact met Duitsland) de Duitse inval in Polen (waardoor zij de agressieve buitenlandse politiek van Duitsland juist aanmoedigde) / viel de Sovjet-Unie Polen / Finland binnen, waarmee de Sovjet-Unie zelf de internationale vrede verstoorde 1 	
20	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is: De foto is</p> <ul style="list-style-type: none"> • enerzijds geschikt om aan te tonen dat alle Duitsers achter het nazibewind staan 1 • anderzijds minder goed geschikt om de boodschap over te brengen dat het 'arische ras' / Duitsland superieur is, omdat de beste atleet, Jesse Owens, niet tot dat 'arische ras' behoort / uit de Verenigde Staten komt 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: Ideeën van het nationaalsocialisme in de brochure zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het anticommunisme, dat naar voren komt in de beschrijving van de communistische Sovjet-Unie als agressief tegenover Europa / als niet in staat een economie op te bouwen / als moorddadig / als onverschillig voor het welzijn van de eigen bevolking • het militarisme, dat naar voren komt in de waardering van de strijd / in de waardering van de offers die soldaten hebben gebracht • de rassenleer, die naar voren komt in het benadrukken van volken van 'Germaanse bloede' 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i> Alleen als een nationaalsocialistisch idee op een juiste manier aan de brochure wordt verbonden, wordt 1 scorepunt toegekend.</p>	
22	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: Uit de brochure blijkt dat Rost van Tonningen Nederlanders oproept om naar Oost-Europa te gaan, waardoor wordt meegewerkt aan het (misdadige) streven van de nazi's naar een etnische herschikking van Europa (waarin het 'arische ras' moest overheersen) / aan het streven naar 'Lebensraum' / aan het dienstnemen in het Duitse leger (dat impliciet wordt toegejuicht).</p>	
23	<p>maximumscore 2</p> <p>De juiste volgorde is: 4, 3, 6, 1, 5, 2</p>	
	<p><i>Opmerking</i> Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.</p>	
24	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: bij beschrijving 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De politieke boodschap was dat de Sovjet-Unie afstand deed van het internationale karakter van het communisme / dat het vaderland / dat de natie verdedigd moest worden, wat nodig was om de bevolking te stimuleren voor het vaderland te vechten tijdens de Tweede Wereldoorlog <p>bij beschrijving 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De politieke boodschap was dat de persoonsverheerlijking van Stalin was afgelopen, waarmee de nieuwe leider (Chroesjtsjov) liet zien dat er gebroken was met het stalinisme / dat de destalinisatieperiode was aangebroken 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat:

het afbreken van de handelsbarrières in Europa zou bijdragen tot economische herstel / een krachtiger economie, waardoor de aantrekkingskracht van het communisme (in het verpauperde Europa) weer zou afnemen / waardoor Europa beter weerstand kon bieden aan de communistische dreiging (wat het politieke doel was van het Marshallplan).

26 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Eppo Doeve laat Breznev Dubčeks veters aan elkaar vastknopen 1
- zodat de wedstrijd niet eerlijk gespeeld kan worden / zodat Dubček zal struikelen, want in de onderhandelingen met de Sovjet-Unie gaf Breznev de Tsjechoslowaakse partijleiding geen eerlijke kans om het communisme in Tsjechoslowakije te hervormen (zodat de Praagse Lente uitliep op een mislukking) 2

Opmerking

Alleen als het antwoord dat de veters worden vastgeknoopt is voorzien van een historisch juist argument, worden scorepunten toegekend.

27 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Haitzinger geeft hier de mening weer dat de geldverslindende wapenwedloop ondanks de SALT-akkoorden gewoon doorgaat / dat de SALT-akkoorden nauwelijks bijdragen aan het verminderen van het aantal atoomwapens 1
- wat hij laat zien door bijvoorbeeld (één van de volgende): 1
 - het contrast tussen het reusachtige / het geldverslindende monster / de enorme draak van de wapenwedloop / de grote stekels op de rug van dit monster die atoomraketten voorstellen en de SALT-akkoorden als niet meer dan een klein stukje van de staart.
 - het afbeelden van de onderhandelaars als nietige mensjes in vergelijking tot het grote atoomwapenmonster.

Opmerking

Alleen als de mening in de prent juist wordt weergegeven, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de prent.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

In 1991 kwam er een eind aan het communistische bewind in de Sovjet-Unie. Bronnen die voor die tijd in geheime archieven (in Oost en West) werden bewaard, werden (in het vrijere politieke klimaat) geleidelijk openbaar gemaakt (waardoor nieuwe inzichten konden ontstaan).

of

In 1991 kwam de Koude Oorlog ten einde. Beide partijen in het conflict werden hierdoor minder beperkt door de ideologische oogkleppen van de Koude Oorlog (waardoor nieuwe inzichten konden ontstaan).